

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 4 listopada 2020 r.

Pozycja 347

POSTANOWIENIE z dnia 25 sierpnia 2020 r. Sygn. akt Ts 144/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres – przewodniczący
Rafał Wojciechowski – sprawozdawca
Mariusz Muszyński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 9 października 2019 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej G.T.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 września 2018 r. (data nadania), G.T. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, zakwestionował zgodność art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523) w związku z art. 108 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 114 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 80 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK) w zakresie, w jakim „przewiduje obligatoryjne publikowanie pełnych i niezanominizowanych danych podmiotu wnoszącego skargę konstytucyjną jako podmiotu inicjującego postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w wykonaniu obowiązku ogłoszenia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w organie urzędowym” z art. 47 w związku z art. 51 ust. 1, 2 i 5 w związku z art. 79 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Postanowieniem z 9 października 2019 r., doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 16 października 2019 r., Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, stwierdzając, że skarżący nie uzyskał orzeczenia o swoich wolnościach i prawach konstytucyjnych, ponieważ wskazane przez niego pismo Prezesa Trybunału Konstytu-

cyjnego z 19 czerwca 2018 r. nie może być uznane za ostateczne rozstrzygnięcie o wolnościach i prawach w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

3. W zażaleniu z 23 października 2019 r. (data nadania) skarżący zakwestionował w całości postanowienie Trybunału z 9 października 2019 r., wnosząc o nadanie dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

Skarżący zarzucił kwestionowanemu postanowieniu naruszenie art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK w związku z art. 79 Konstytucji w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK, polegające na odmowie nadania biegu skardze konstytucyjnej „poprzez wadliwe przyjęcie, że zarządzenie Prezesa Trybunału Konstytucyjnego o publikacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego o sygn. SK 19/17 z 19 czerwca 2018 r. nie może być uznane za ostateczne rozstrzygnięcie dotyczące praw i wolności [s]karżącego, oraz poprzez wadliwe przyjęcie, że w niniejszej sprawie niespełniony został warunek formalny wniesienia skargi konstytucyjnej tj. wyczerpania drogi prawnej, podczas gdy droga prawna [s]karżącemu nie przysługuje, a w konsekwencji naruszenie art. 6 ust. 1 w związku z art. 8 w związku z art. 13 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. ([Dz. U. z 1993 r. Nr 61 poz. 284]) polegające na zamknięciu skarżącemu drogi prawnej w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym w sytuacji naruszenia prawa do prywatności i autonomii informacyjnej, a w konsekwencji pozbawienie [s]karżącego możliwości dochodzenia roszczeń wynikających z naruszenia prawa do prywatności i autonomii informacyjnej w sytuacji, gdy Trybunał Konstytucyjny jest jedynym organem władzy sądowniczej merytorycznie właściwym do rozpoznania sprawy [s]karżącego”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. Skarga konstytucyjna jest jedną z form kontroli konstytucyjności, która musi spełniać określone przesłanki przewidziane w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w przepisach u.o.t.p.TK. Wynika z nich, że przedmiotem skargi mogą być tylko te przepisy, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o prawach lub wolnościach skarżącego określonych w Konstytucji. Wiąże się z tym wymóg uzyskania przez skarżącego ostatecznego rozstrzygnięcia o jego prawach lub wolnościach konstytucyjnych. Odnosząc się do sformułowanych przez skarżącego w zażaleniu zarzutów, Trybunał przypomina, że wyczerpanie drogi prawnej jest przesłanką niezbędną do wniesienia skargi konstytucyjnej. Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga może być wniesiona „po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana (...)”. Wyczerpanie drogi prawnej jest rozumiane – zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego – jako skorzystanie z wszystkich środków prawnych, przysługujących w toku instancji i umożliwiających merytoryczne rozstrzygnięcie

sprawy. Za uzasadnione należy uznać twierdzenie skarżącego, że nie przysługiwały mu „żadne środki odwoławcze (droga prawna)”. Nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w tej sprawie odmówiono jednak nie z tego powodu, że skarżący nie wyczerpał przysługującej mu drogi prawnej, ale dlatego, iż wskazane przez niego zarządzenie Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 19 czerwca 2018 r. o publikacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego o sygn. SK 19/17 nie spełnia przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Skarżącemu nie udało się podważyć ustaleń Trybunału, że zarządzenie Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 19 czerwca 2018 r. (dalej: zarządzenie z 19 czerwca 2018 r.) zawarte w piśmie w sprawie ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z tego samego dnia o sygn. SK 19/17, skierowanym do Redakcji Dziennika Ustaw RP i Dziennika Urzędowego RP „Monitor Polski” w Rządowym Centrum Legislacji, nie było władczym rozstrzygnięciem o wolnościach i prawach skarżącego w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał w obecnym składzie przychylił się do stanowiska skarżącego wyrażonego w zażaleniu, że zarządzenie z 19 czerwca 2018 r. o publikacji wyroku w sprawie o sygn. SK 19/17 w Dzienniku Ustaw RP nie było jedynie czynnością techniczną. Przypomnieć należy, że zarządzenie – o którym mowa w art. 114 ust. 2 u.o.t.p.TK – umożliwia ogłoszenie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, co skutkuje jego wejściem w życie. W sytuacji orzeczenia negatoryjnego, skutkiem jego ogłoszenia – w odpowiednim organie promulgacyjnym – jest derogacja niekonstytucyjnego przepisu (normy prawnej). Umożliwia to skarżącemu uruchomienie procedury wznowienia postępowania zgodnie z art. 190 ust. 4 Konstytucji, w przypadku gdy w danej sytuacji wznowienie jest dopuszczalne.

Powyższa odmienna ocena zarządzenia Prezesa Trybunału o publikacji wyroku nie potwierdza jednak tezy skarżącego, iż zarządzenie z 19 czerwca 2018 r. rozstrzygało o jego konstytucyjnych wolnościach lub prawach. Zarządzenie, o którym mowa w art. 114 ust. 2 u.o.t.p.TK, ma bowiem charakter publicznoprawny, a jego celem jest wywołanie skutku w postaci ogłoszenia wyroku Trybunału. Nie stanowi natomiast rozstrzygnięcia indywidualno-konkretnego w sprawie statusu prawnego skarżącego i nie jest do niego skierowane. Tymczasem, aby móc wzruszyć przepisy prawne w drodze skargi konstytucyjnej, akt stosowania prawa wydany na podstawie przepisów budzących wątpliwości konstytucyjne musi być skierowany do indywidualnie oznaczonego adresata, którego sytuację prawną kształtuje. W rozpatrywanej sprawie przesłanka ta nie została spełniona.

W związku z tym Trybunał stwierdził, że zarządzenie z 19 czerwca 2018 r. nie mogło zostać uznane za władcze rozstrzygnięcie spełniające przesłanki ostatecznego – w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji – orzeczenia o prawach lub wolnościach skarżącego.

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p.TK – nie uwzględnił zażalenia.

4. Mimo nieuwzględnienia zażalenia, Trybunał, stwierdziwszy istnienie uchybień w prawie, których usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia spójności systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, postanowił skierować do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – w trybie art. 35 ust. 1 u.o.t.p.TK – sygnalizację o potrzebie ustawowego unormowania obowiązku anonimizacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, wydawanych w trybie skargi konstytucyjnej, przed ich publikacją w organie urzędowym.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.